



photobank

«تعویق سالمندی و پیامدهای آن» از نگاه انسان شناسی

شکوه فراموشی شده پیری

آمار خیره کننده جراحی های زیبایی و مصرف داروهای جوان ساز در ایران

نوعی اختلال اجتماعی مبنی بر سیاست جاودانگی است

انسان شناسی فرهنگی

دکتر ناصر فکوهی
استاد انسان شناسی دانشگاه تهران

جراحی پلاستیک که روزگاری عملی برای ترمیم بدن بود، امروزه به عمل زیبایی گرایش یافته است که از میل افراطی انسان ها به جوانی، نشأت می گیرد. «میل به جوانی» چنان در پیشرو امروز شدت گرفته که ۸۰ درصد تولیدات دارویی شرکت های عظیم داروسازی، به محصولات جوان ساز اختصاص یافته و تجارتی پول ساز شده است. اما اینکه به تعویق انداختن سالمندی و تحقق بخشیدن به افسانه جاودانگی چه پیامدهایی برای جامعه بشری خواهد داشت، دغدغه بسیاری از انسان شناسان امروزی است که آن را «خطری برای سیستم اجتماعی» تعبیر می کنند. در این گفتار، از نگاه انسان شناسی فرهنگی «سالمندی و تحولات آن در دنیای امروز» مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

سیاست جاودانگی
وقتی از انسان به معنای HOMO صحبت می کنیم منظور موجودی از گروه نخستی ها و به طور مشخص شامپانزه است که عمرش به ۴ میلیون سال می رسد. دانشمندان ژنتیک و کردارشناسان جانوری ثابت کرده اند که ساختار ژنتیک شامپانزه ۹۸ درصد با انسان همسان است و تنها دو درصد به لحاظ ژنتیکی با این موجودات تفاوت داریم. بنابراین، سن سالمندی در انسان به طور طبیعی باید تا حدودی شبیه و نزدیک به شامپانزه ها باشد. متوسط سن در شامپانزه ها ۳۰ سال اعلام شده است؛ یعنی ۳۰ سالگی برای شامپانزه ها انتهای تقریبی دوره سالمندی محسوب می شود. اما انسان ها برخلاف ژنتیک شان توانسته اند دوره سالمندی را به تأخیر بیندازند چنانکه در برخی کشورها سن سالمندی به ۸۹ سال رسیده است.

سال شناسان بر این باورند حرکت انسان برخلاف طبیعتش برای او تبعات اجتماعی و فرهنگی و حتی سیاسی خواهد داشت. انسان اگر بخواهد برخلاف طبیعتش حرکت کند، این کنش ها از سوی طبیعت بی پاسخ نخواهد ماند. انسان امروز اگر بخواهد به تصاحب و تسلط خود بر طبیعت ادامه دهد در جنگ با طبیعت، بدون شک بازنده خواهد بود. بنابراین ما محکوم به پذیرش طبیعت مان هستیم. انسان شناسان معتقدند انسان مدرن با «افسانه جاودانگی» برای خود تنش های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، زیست محیطی و حتی سیاسی خلق کرده است که خود، قربانی این ایجاد اختلال خواهد شد.

تراژدی جوان سازی
طبق آمار سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۱۵، کشور ژاپن با حدود سن ۸۴ سال، بالاترین سن «امید به زندگی» را در دنیا دارد و سن «امید به زندگی سالم» در این کشور، حدود ۷۵ سال است. در میان ۱۸۳ کشور دنیا، ایران رتبه ۶۱ را دارد که سن «امید به زندگی» در ایران حدود ۷۵ سال و سن «امید به زندگی سالم» در ایران حدود ۶۶ سال است. در قرن

این جدول و در ردیف ۱۸۳، کشور سیرالئون ۵۰ سال و سن «امید به زندگی سالم» حدود ۲۴ سال است. می بینیم که تفاوت از صدر تا قعر جدول، بسیار چشمگیر است. تغییر و تحول مفهوم سالمندی و افزایش سن سالمندی در جهان «تراژدی جوانی» را رقم زده که دیگر ابعاد زندگی اجتماعی-فرهنگی بشر را تغییر داده است. افزایش سن سالمندی در کشور فرانسه نشان می دهد در ۳۰ سال پیش، یعنی در قرن ۱۸، سن امید به زندگی در این کشور ۳۰ سال بود؛ به این معنا که یک فرد ۳۰ ساله سالمند محسوب می شد. در قرن ۱۹ این سن به ۴۰ سال رسید. در ابتدای قرن بیستم به سن ۵۰ سال رسید. البته در هر کدام از این دوره ها در منحنی جمعیت فرانسه یک سقوط را شاهد هستیم که مربوط به حوادث طبیعی و بیماری و جنگ می شود که نرخ جمعیت را پایین می کشند. اکنون که در قرن بیست و یکم هستیم سن امید به زندگی در کشوری چون ژاپن بالای ۸۴ سال است. در این نمودار، ژاپن رتبه اول و رتبه های بعدی به ترتیب به سوئیس، سنگاپور، استرالیا، اسپانیا، ایسلند، سوئد، کره جنوبی و کانادا تعلق دارد که در کانادا سن امید به زندگی به ۸۲ سال رسیده است. در مرتبه های پایین تر، کشورهای ترکیه، الجزایر و ایران قرار گرفته اند که سن امید به زندگی در آنها در طیف سنی ۷۰ است و در قعر جدول هم کشورهای آفریقایی قرار دارند که سن امید به زندگی در آنها به پایین تر از ۶۰ سال می رسد.

سیاست سالمندی
اگرچه به طور کلی در جهان توسعه یافته سن «امید به زندگی» بالاست و هر اندازه توسعه کاهش پیدا می کند سن امید به زندگی هم

که عمدتاً در آمریکا و چند کشور پیشرفته متمرکز هستند حدود ۸۰ درصد تولیداتشان به محصولات ضد پیری و جوان ساز اختصاص یافته است. اعداد و ارقامی که در صنعت جوانی در دنیا رد و بدل می شود بسیار شگفت آور است و گویای این است که انسان مدرن چقدر شیفته جاودانگی است و حاضر نیست به پیری تن دهد. اما انسان شناسان فرهنگی بر این باورند که تا فرهنگ پیری را نپذیریم جهان به تعادل نمی رسد؛ افسانه جاودانگی، سیستم اجتماعی بشر را تحت الشعاع قرار داده و از تعادل خارج کرده است. طبق آمار، انسان ها برای بقا و حیات بیشتر خود، سالی ۴۰۰ میلیارد جانور را از بین می برند و انسان شناسان می گویند این خشونت علیه طبیعت، بی پاسخ نمی ماند و برای بشر تبعاتی خواهد داشت.

استحاله جوامع پیرسالار
جوامع پیر و پیرسالار، طبیعتاً پویایی اجتماعی کمتر، محافظه کاری بیشتر و بار اقتصادی سنگین تری دارند که همه اینها، می تواند سیستم اجتماعی را تغییر دهد، حتی فیزیک شری را هم متحول کند که متعاقباً سیاست و قدرت سیاسی هم تحت الشعاع قرار می گیرد. به عنوان مثل در جامعه پیر، یک فرد ۸۰ یا ۹۰ ساله برای افراد جوان تصمیم می گیرد. یعنی فردی که حداکثر چشم انداز و پرسپکتیو زندگی اش ۵ الی ۱۰ سال است، قرار است برای افرادی تصمیم گیری و تصمیم سازی کند که چشم انداز زندگی شان ۵۰، ۶۰ یا ۷۰ سال است و این، یکی از مواردی است که می تواند سیستم اجتماعی را مختل نماید. ویل فردو پارتو، جامعه شناس و فیلسوف ایتالیایی، در «نظریه حکومت نخبگان در علم سیاست» جوامعی را شناسایی می کند که در آنها چرخش نخبگانی به سختی اتفاق می افتد که آسیب های بسیاری برای آن جوامع خواهد داشت. یکی از این جوامع می تواند جوامع پیرسالار یا مسن باشد که سیستم سیاسی و اجتماعی را پیر و فرسوده و مختل می کند. نمونه بارز آن شوروی پیش از سقوط است.

در حالی که جوامعی که جوانان زیادی دارند، در آنها اندیشه اجتماعی پویاست و خطرپذیر و پرسرکوتر عمل می کنند و چرخش نخبگانی در آنها به راحتی اتفاق می افتد که این امر می تواند سیستم اجتماعی را تنظیم گری کند و پویا نگه دارد.

اگر دیر شود...!

اگر بشر هر چه سریع تر به سمت یک سیستم متوازن حرکت نکند و سالمندی را به عنوان بخشی از طبیعت خود به رسمیت نشناسد و قرار باشد در مورد افزایش سن سالمندی خود، به طور مرتب پیشروی کند، حتی سیستم های را هم شگفته خواهد کرد. در دنیای امروز «سیستم محلی» جدا از «سیستم سیاره ای» نیست؛ به این معنا که اتفاقات و سیاست های محلی، جهانی را متأثر خواهد کرد. بنابراین تنها سیاست هایی می توانند جوابگو باشند که «جهانی محلی» بیندیشند و عمل کنند. این در صورتی اتفاق می افتد که شکر امروز از رویکردهای مصرف گرانه و سیری ناپذیر دست بردار که برای او بهای سنگینی خواهد داشت.

راه برون رفت ما از این شرایط، تغییر سبک زندگی بشر یا «رویکردهای عدالت محور»، «تکریم میمبالیستی» و «فرهنگ قناعت» است که می تواند ما را از سیاست های مصرف گرا دور کند و بستری را برای عدالت اجتماعی فراهم آورد تا همه در کنار هم زیست بهتر و بهینه تری داشته باشیم به جای اینکه عده ای محدود، عمرشان را بلندمدت کنند.

بر این باورم، ایران از زمانی دچار یک خطای استراتژیک شد که دو ستون اصلی نگهدارنده جامعه را از دست داد: «فرهنگ قناعت» و «فرهنگ همیاری». زندگی با قناعت در یک سیستم همیاری، راز پایداری و استواری جامعه ایرانی است که متأسفانه سیاست های محلی ما تحت تأثیر سیستم جهانی متحول و سبک زندگی ایرانیان به فردگرایی و مصرف گرایی متعادل شد و همین مسأله بر سیاست های سالمندی هم بارزتاب پیدا کرده است؛ چنانکه انجام جراحی های زیبایی و مصرف داروهای جوان ساز، در ایران آمار خیره کننده ای دارد!

مکتوب حاضر متن ویرایش و تلخیص شده «ایران» ساخزانی دکتر فکوهی در نشست «پارادیمهای سالمندی: روایت نیک بودگی» است که با عنوان «بررسی فرآیند تحول مفهوم سالمندی و مناسبات فرهنگی و اجتماعی آن در جهان و ایران» در محل پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ارائه شده است.

گنج ورنج پیری
در گذشته انسان ها درد و بیماری و پیری را به عنوان بخشی از زندگی طبیعی و انسانی خود پذیرا بودند و آن را به حساب بی عدالتی و بی رحمی طبیعت نمی گذاشتند. اما «فرهنگ پذیرش پیری» در دوره مدرن و بیست مدرن بسیار کم رنگ شده است؛ گویا دیگر پیری برای انسان، فضیلت نیست. اگر روزگاری در حق جوانان دعا می کردند که «الهی پیر شوی!» و پیری را معادل با دانایی، صبوری، پختگی، خرد و... می دانستند اکنون دیگر پیری در جوامع مدرن، آراسته به این فضیلت ها نیست تا آنجا که حتی تلاش می کنیم از به کاربردن این صفت برای دیگران پرهیز کنیم و در واژگان فارسی، کلمه «سالمندی» را جای «پیری» نشانده ایم. جا افتادن این فرهنگ، به نوعی با قدرت سیاسی و اقتصادی هم گره خورده است؛ کسانی که پول و قدرت بیشتری دارند بیشتر «سیاست جاودانگی» را دنبال می کنند.

افسانه جاودانگی بشر امروز، پای تکنولوژی و صنعت سلامت را هم وسط کشیده است. چنانکه امروزه آزمایشگاه های بزرگ داروسازی



گنج ورنج پیری

نوبت اول

(کد فراخوان ۵۳/۱۸۱/۶۷۶)

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای خرید و توزیع غذای روزانه کارکنان مجتمع دخانیات اصفهان و کارخانه سیگار سازی خمینی شهر

مجتمع دخانیات اصفهان در نظر دارد غذای روزانه کارکنان خود و کارخانه سیگار سازی خمینی شهر را از طریق برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله ای خریداری و توزیع نماید.

لذا از متقاضیان واجد شرایط دعوت بعمل می آید جهت دریافت اسناد شرکت در مناقصه از تاریخ ۱۴۰۳/۰۸/۰۸ لغایت تا پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۰ به نشانی اصفهان خیابان کمال اسماعیل مجتمع دخانیات استان اصفهان واحد تدارکات (با همراه داشتن فیش واریز وجه ۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال به حساب ۹۱۵۰۴۳۸۲۳۵ ریال بانک ملت به نام مناقصه را طبق تاریخ های یاد شده دریافت نمایند.

۱- تعداد ونوع آنها: غذای روزانه کارکنان مجتمع دخانیات اصفهان و کارخانه سیگار سازی خمینی شهر طبق تقویم کاری مجتمع جمعاً ۴۴۰۷۴ پرس

۲- آخرین مهلت پیشنهادات تا ساعت ۱۷:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۶ به دبیر خانه حراست مجتمع می باشد.

۳- زمان باز گشایی پاکات تا صبح روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۲۷ می باشد.

۴- مقدار یا بر آورد اولیه موضوع مناقصه مبلغ ۳۰/۰۰۰/۱۳۳/۸۸ ریال با احتساب تمام کسورات قانونی و ارزش افزوده می باشد.

۵- مدت اعتبار پیشنهادها از آخرین روز ارائه پیشنهادات ۳ ماه و قابل تمدید می باشد.

۶- تضمین شرکت در مناقصه مبلغ ۰/۰۰۰/۴/۴۱۵ ریال واریز به حساب ۹۱۵۰۴۳۸۲۳۵ ریال بانک ملت شعبه خواجه اصفهان ویا ضمانت نامه بانکی به همین مبلغ با اعتبار سه ماهه و قابل تمدید.

۷- سایر شرایط، مشخصات کامل بهمراه مدارک شرکت در مناقصه ارائه خواهد شد.

در صورت نیاز جهت اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۳۲۲۱۳۴۴۶-۳۱-۰۳۱ واحد تدارکات مجتمع تماس حاصل فرمایید.

مدیریت ارتباطات و امور بین الملل شرکت دخانیات ایران

نوبت اول

(کد فراخوان ۵۳/۱۸۱/۷۱۷)

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای تهیه، طبخ و توزیع غذای روزانه کارکنان مجتمع دخانیات استان آذربایجان غربی

مجتمع دخانیات استان آذربایجان غربی در نظر دارد جهت تهیه، طبخ و توزیع غذای روزانه کارکنان خود از طریق مناقصه عمومی یک مرحله ای اقدام نماید.

لذا از کلیه متقاضیان واجد شرایط دعوت بعمل می آید از تاریخ انتشار آگهی مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۰۸ لغایت پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۰ جهت دریافت اسناد مناقصه پس از واریز مبلغ ۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال به حساب شماره ۷۰۱۹۷۰۴۹۰/۹۰ نزد بانک ملت به نام مجتمع دخانیات ارومیه و ارائه اصل فیش واریزی به اداره تدارکات مجتمع واقع در ارومیه، خیابان میرزای شیرازی، مجتمع دخانیات آذربایجان غربی به رایج و یا پس از ثبت نام در پایگاه ملی مناقصات، اسناد مناقصه را به صورت رایگان از طریق پورتال www.iets.mpora.ir دریافت نمایند.

مبلغ تضمین شرکت در مناقصه ۰/۰۰۰/۹۹۰/۰۰۰ ریال و قابل واریز به شماره حساب ۷۰۱۹۷۰۴۹۰/۹۰ نزد بانک ملت به نام مجتمع دخانیات ارومیه و یا ارائه ضمانت نامه بانکی سه ماهه قابل تمدید می باشد.

مهلت تحویل اسناد به دبیرخانه اداره حراست مجتمع تا ساعت ۱۵ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۲ می باشد.

تاریخ و محل باز گشایی پاکات پیشنهادی اسامع ۱۴ مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۲۳ در دفتر مدیریت مجتمع مذکور می باشد.

در صورت نیاز با شماره تلفن ۳۲۷۷۲۱۹۶-۴۴۴ دفتر اداره تدارکات تماس حاصل فرمایید.

مدیریت ارتباطات و امور بین الملل شرکت دخانیات ایران

نوبت اول

شماره مزایده ۲۷-۲۷-۱-۲-۲۳-۲۳-۱۴۰۳

آگهی مزایده عمومی

بلوار شهید بهشتی - دفتر شرکت سنگ آهن مرکزی- دبیرخانه کمیسیون معاملات شماره تماس ۳۶۲۸۵۶۳۰-۳۵ داخلی ۶

تاریخ مزایده: روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۲۲

توجه خرید اسناد: واریز مبلغ ۴۰۰،۰۰۰ ریال به حساب شماره ۱۱۳۹۱۸۹۲۰۰۰ بانک ملی شعبه آهن شهر کد ۳۵۶۵ و ارسال فیش واریزی به همراه اه در خواست کتبی خرید اسناد به ایمیل: sale@ciocior.ir

حضور شرکت کنندگان در زمان باز گشایی پاکات با نامع است. جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ذیل تماس حاصل فرمایید.

تلفن: ۳۴۴۹۴۴۹-۳۱-۳۵

سایت: www.sale@ciocior.ir

شرکت سهامی خاص سنگ آهن مرکزی ایران- بافق

نام دستگاه مزایده گزار: شرکت سهامی خاص سنگ آهن مرکزی ایران- بافق

موضوع مزایده: فروش مقدار ۱۰۰ هزار تن محصول گندله آهن با عیار 65/5±5% Fe به صورت تحویل در معدن سنگ آهن مرکزی ایران- بافق جهت مصرف داخلی به شرح ذیل:

مبلغ و نوع سپرده شرکت در مزایده: مبلغ ۸۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ (هشتاد میلیارد ریال) به صورت چک بانکی

زمان فروش اسناد: از تاریخ ۱۴۰۳/۰۸/۰۸ لغایت ۱۴۰۳/۰۸/۱۰

زمان تحویل اسناد مزایده: تا پایان وقت اداری (ساعت ۱۴) روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۰۳

محل تحویل اسناد مزایده: یزد- میدان امام حسین - ابتدای